

ZVON

ŘÍJEN / OCTOBER

2019

časopis krajské rodiny v New Yorku

www.zvon.info

Amazon

PŘED STO LETY byl vydán apoštolský list Maximum illud, který zásadně změnil pohled na křesťanské misie. Měsíc říjen je tradičně zasvěcený misiím a tak nám papež František opět připomíná důležitost misii a podíl každého katolíka na tomto díle. Shodou okolností se v Římě bude konat synoda biskupů ohledně situace v Amazonii. V této oblasti, která leží v několika zemích Jižní Ameriky, především pak v Brazílii, je opravdu velký nedostatek kněží. Letniční hnutí nekřesťanským způsobem láká lidi do svých komunit, a protože místní lidé nemají péči vlastních kněží, hromadně opouštějí katolickou církev. V souvislosti s tímto regionem se nabízí otázka, jak chránit životní prostředí, které je nejvíce ohrožováno právě v Amazonii.

Současný papež František velmi naléhavě mluví o pomoci emigrantům a o ochraně životního prostředí. Za to si od některých kritiků vysloužil přezdívku, že je liberál a socialista. Chceme - li pomoci lidem, kteří žijí v pralese, zasadme se nejdříve o ochranu toho prostředí, kde ti lidé žijí a pak jim nabídneme Krista. Podobně jednala sv. Matka Tereza v Kalkatě. Mnoho o Kristu nemluvila, spíše jednala. Možná, že si kladete otázku, co já s tím? Ano, máte pravdu, můžeme poslat pár dolarů na misie, můžeme se modlit za misionáře, můžeme... Ale snad nejpraktičtější způsob, jak podpořit misie je působit misijně ve vlastní rodině, u přátel a známých. Kolikrát ti nejbližší o Ježíši nic neslyšeli.

Stále si často připomínám jednoho mladého kluka, který mě žádal o křest. Bylo to v Kobeřicích, v dědině, která čítala přes tři tisíce lidí a téměř polovina chodila pravidelně na nedělní bohoslužby. Prostedí bylo převážně katolické. A přece, když jsem se toho kluka ptal, zda-li byl v kostele (třeba jen na pohřbu), odpověděl, že nikdy. Mám na mysli to, že mnozí lidé, s kterými se denně setkáváme, nemají ani ponětí, kdo je Ježíš, co slavíme v kostele... Tady máme úžasnou příležitost vykonat misijní poslání a nemusíme jezdit třeba do Afriky nebo do Amazonie

Přeji příjemnou
a ničím nerušenou četbu.

*ve Forest Hills
24. září 2019
Váš Fr. Antonín*

Cirkevní otcovia

Origenes

MV

Dnes si predstavíme významného a zároveň kontroverzného ranokresťanského teológa a filozofa Origena. Hoci sa zaraďuje medzi cirkevných otcov, mnohí by mohli právom namietať, že kvôli pochybnostiam ohľadom pravovernosti jeho teológie, či osobnému životu nespĺňa kritériá na cirkevných otcov. Avšak vďaka veľkosti jeho diela (uvádza sa 2000 až 6000 spisov) ale aj jeho obrovskej inteligencii a vplyvu na kresťanský myšlienkový svet ho však určite nemožno obísť.

Origenes sa narodil okolo roku 185 v Alexandrii, jednom z hlavných akademických metropol toho času. Jeho otec Leonides bol vážený profesor literatúry a zároveň oddaný kresťan. Ten viedol Origena od malička ku kresťanstvu a vzdelanosti a napokon zomrel mučeníckou smrťou počas prenasledovania kresťanov cisárom Septimiom Severom, keď mal Origenes len 16 rokov. Origenes sa stal potom už ako veľmi mladý učiteľom na katechetickej škole v Alexandrii. Netrvalo dlho a vďaka svojej inteligencii ale aj tvrdej práci sa stal čoskoro najvýznamnejším kresťanským učencom v Alexandrii (Alexandria bola v tom čase významným akademickým centrom aj pre židovské náboženstvo a helenizmus – grécku filozofiu).

Jeho veľmi široké dielo možno zjednodušene rozdeliť na tri okruhy – teologické spisy, komentáre a výklady sv. Písma (exegéza) a apologetické spisy (brániace kresťanskú vieru). V teológii sa obšírne venoval dogmatike – základom kresťanskej vierouky. Čo sa týka Sv. Písma, okrem komentárov vypracoval aj preklad Starého zákona do viacerých verzií (nárečí) gréčtiny, vtedajšieho svetového jazyka. Z jeho kníh brániacich a vysvetľujúcich kresťanstvo stojí za zmienku spis „Proti Celsiovi“. Celsius bol známy helénsky pohanský filozof, ktorý napísal knihu proti kresťanstvu.

A teraz ku kontroverziám spojených s jeho osobou. Prvý a azda najzávažnejší problém bol v niektorých častiach jeho teológie. V jeho náuke o trojjedinom Bohu je náznak „subordinacionizmu“ – podriadenosti Božských osôb Syna a Ducha Svätého Bohu Otcovi. U Origena nejde o nejaký arianizmus, ktorý popieral Božstvo Ježiša Krista, ale predpokladal

istú hierarchiu v rámci Trojice, čo však vyvolávalo pochybnosti a jeho pravovernosti (ortodoxii). Čo sa týka ľudskej duše, zdá sa že Origenes čerpal inšpiráciu od Platóna, ktorý považoval dušu existujúcu nezávisle od tela a „vteľujúcu“ sa do hmotného tela – čiže u Platóna išlo v praxi o vieru v reinkarnáciu, ktorá je v priamom rozpore so Zjavením, teda Sv. Písmom a Tradíciou - tým, čo sa vždy a všade verilo (reinkarnácia odporuje aj židovskej viere). Sám Origenes reinkarnáciu vo svojich spisoch síce odmietol, ale z jeho náuky o posledných veciach (eschatológie) vyplýva aspoň nejaký predpoklad „migrácie“ duší. Toto je v rozpore s kresťanskou vierou a bolo mu to často vytýkané. Ďalší problém súvisiaci s jeho osobným životom bola jeho údajná dobrovoľná kastrácia - tá je v protiklade s kresťanskou morálkou (napríklad prax starovekých eunuchov spojená s kastráciou bola kresťanstvom odmietaná) . Hoci dnes je ťažké povedať, či ju Origenes naozaj podstúpil alebo sa jednalo len o kampaň jeho odporcov. Origenov život takisto negatívne poznačil spor s dlhoročným Alexandrijským biskupom Demetriom. Tento mu spočiatku zabezpečil učiteľské miesto na akadémii, no postupom času Origenes stratil jeho priazeň. Chcel sa stať kňazom, no Demetrios ho opakovane odmietol vysvätiť (vtedy ešte nejstvovali kňazské semináre). Origena nakoniec vysvätil za kňaza biskup v Cézarei v Palestíne, kde sa neskôr presídlil. To však vyvolalo prudkú protireakciu a odsúdenie od biskupa Demetria, ktorý mal ako alexandrijský patriarcha tiež významné postavenie v celej Cirkvi.

Origenes zomrel okolo roku 253 na následky niekoľkoročného väzenia a mučenia pre kresťanskú vieru za vlády cisára Décia krátko po prepustení na slobodu.

Radost z Boha

příručka pro birmovance, jak přežít v drsném světě

Marek Vácha

UKÁZKA Z KNIHY

KAPITOLA

MORÁLKA

Napřed, co morálka není. Morálka není naukou o hříchu Morálka není naukou o tom, co je zakázané. Morálka není ani naukou o tom, co je zakázané v oblasti šestého přikázání.

Morálka je naopak naukou o tom, jak žít, aby Tvůj život měl smysl. Abys pochopil, že má význam konat dobro pro dobro. Konat dobro proto, že dobro je dobré, že každý Tvůj dobrý čin proměňuje svět a táhne jej vzhůru k Bohu. Jestli zároveň s tím přijde Tvoje uspokojení a pocit životního štěstí, tím lépe. Desatero není nic jiného než mantinely, než ty pomocné rampy, aby raketa mohla vystartovat kolmo vzhůru.

Desatero je vzkaz celé zmatené a bloudící a znuděné a experimentující Evropě; když už nevíte kudy kam, intelektuálové tak si přečtete návod. A jestli myslíte, že jde jen užívat a užívat a bezbolestně, tak uprostřed užívání vám třeba dojde, že tohle bezbolestné užívání čehokoli vám nakonec spokojenost nepřinese. Pokud nevěříte, tak si to zkuste. Jisté je, že se můžeš doužívat až k smrti. Ideální život současnosti: užívat si a pak v jednu nečekanou chvíli náhlá bezbolestná smrt, vypnutí elektřiny, konec příběhu, užívání si jako jediný smysl bezesmyslného vesmíru. Tudy ne.

Je to naopak, spokojenost Ti přinese napětí, bolest, sebezápory, cest, která má smysl a pro kterou musíš obětovat všechny ostatní cesty, tahle jediná slečna, pro kterou musíš bolestně obětovat všechny ostatní slečny. Desatero jsou směrovky, zábrany před slepými cestami. Proto je hřích za plotem, protože hřích nikdy není něco dobrého, čokoládový řez, který Bůh ve své libovůli prostě lidem jen tak zakázal. Hřích jsou ty cesty za sráz, vedoucí dolů do tmy. V důsledku to pochopí jen ten, kdo již za plotem byl a komu se zdařilo se vrátit, marnotratní synové a marnotratné dcery, kteří šli pryč a pak do sebe a pak se z té hrůzy dost otrhaní vracejí domů. Viz svědectví těch, co se vrátili z drogového zřetězení, co přijali Krista z kriminálního posvětí, kteří již vědí, že je v životě co ztratit, že život je vážná věc a že se hraje o vše. Následek hříchu je smrt, a to je taky to místo, kam cesta hříchu vede.

Morálka neznamená to, že se člověk vědomě a jaksí buddhisticky odseká od všech svých vášním, že už nebude toužit, nebude milovat, bude netečný k vlastní bolesti. Už jsme o tom mluvili, Kristus neumírá se vznešeným klidem filosofa, neumírá jako východní asketa, který v sobě potlačil pocity vlastní bolesti, jeho “Bože můj, Bože můj!” Je horkokrevné, vášnivé, je to výkřik ze dna duše!

Jen prosím tu energii své osoby dej do služeb Dobru. Kolik křesťanů kolem dává veškerou svou vášnivost, energii a veškerý čas do kritiky farářů, biskupů, církve samotné, papeže, poměrů, společnosti, liturgie, rodiny, vztahů, manželství, sexu, mládeže a čeho všeho ještě. Jak ti mladí jsou hloupi! Jak v televizním průzkumu mladí ani nevědí, kdy byla první světová válka! Ha, jak ani neví, kdy byla druhá světová válka! Jak ani neví, co se stalo v roce devatenáct set šedesát osm! Vždyť ono ani neví, kdo to byl Masaryk! Vždyť oni ani neví, co to byla sametová revoluce! Katastrofa!

Všichni zbožně víme, že lze již zde na zemi žít životem nebe, že věčnost a stávající přítomnost nejsou jak dva státy na mapě, kde je člověk buď v jednom, nebo ve druhém. Je možno již zde na zemi žít životem nebe. To je ta dobrá zpráva. A stejně tak, a mnohem více, je možno již zde na zemi žít životem pekla. V hořkosti a frustraci a ve vzpomínkách, jak mi kdo ublížil, jak se věci vyvíjejí špatným směrem, jak ti naši faráři, jak ta naše církevní hierarchie a jak ti naši mocipáni, a následují hořké tři tečky nebo výčet jednotlivých pochybení. Hrůza!

Člověk by zkusmo řekl, že není přece možno v takové hořkosti prožít podstatnou část života, ale ono ano. Pryč od toho! Energii své duše investuj do dobra, a ne do zla. Buď vášnivý a celou svou energii vlož do budování Božího království,

neztrácej čas kritizováním a především neztrácej čas ani myšlenkami na kritizování! Pán Bůh si to s těmi lidmi nakonec nějak přebere, to není Tvůj úkol, Ty se věnuj tomu, co můžeš změnit Ty, a nicotnosti ponech nicotným.

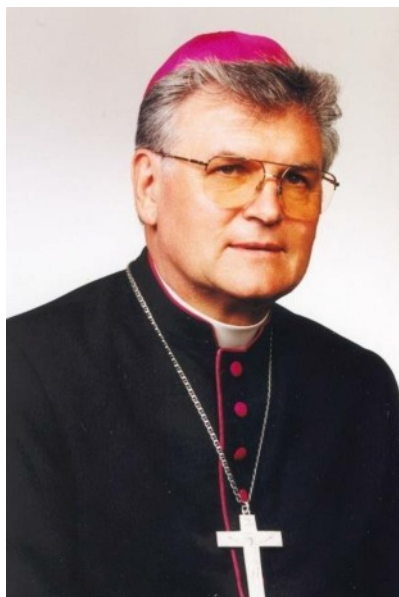
**Jsou myšlenky,
kterým nestojí za to věnovat ani vteřinu života.**

Proč se staráš, zdali ten je takový nebo onaký; nebo zdali onen jedná a mluví tak či onak? Ty nebudeš zodpovídat za jiné, ale vydáš počet sám za sebe. Tak proč se do toho vměšuješ? Hle, já znám všechny a vidím všechno, co se děje pod sluncem; já vím, jaký kdo je, co si myslí, co chce a kam směřuje jeho úmysl. Budiž tedy všechno ponecháno mně; a ty si uchovej pravý pokoj. (Tomáš Kempenský - Následování Krista)

BLAHOPŘEJEME

Připojujeme se k zástupu všech gratulantů z misí na celém světě a dodatečně přejeme našemu biskupu **Petru Esterkovi**, který měl na starosti české misie, k jeho dvacátému výročí svěcení na biskupa, hodně zdraví a Boží požehnání pro další etapu života.

Biskupské svěcení přijal Mons. Petr Esterka 11. září 1999 v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně od svého sídelního biskupa Mons. Vojtěcha Cikrleho. Spolusvětitelem byl arcibiskup Mons. Giovanni Coppa, apoštolský nuncius v České republice, a Mons. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský. Milý otče, děkujeme Vám za všechnu lásku a péči o krajany na celém světě.

*Za krajanskou rodinu v Astorii
Fr. Antonín*

The Prince of Wales will travel to Rome to attend the ceremony where **John Henry Newman** is to be declared a saint. Prince Charles is going to be present in St Peter's Square on 13 October 2019 when Pope Francis canonises Cardinal Newman, making him the first English non-martyr saint since the reformation. As the Queen no longer travels abroad, the Prince of Wales is the highest-ranking royal who could have attended the occasion. Following the canonization ceremony, the prince will attend a reception at the Collegio Urbano, part of the Pontifical Urban University, and the institution where Newman studied to become a Catholic priest.

A View from the Pew

Deacon Greg Kandra

FATHER LOUIS

On December 10, 1941, a writer from New York walked up to the front gate of a monastery in Kentucky and entered what he later called “the four walls of my freedom.” Exactly twenty-seven years later, December 10, 1968, he died in an electrical accident while visiting Thailand. In between those two Decembers, he became one of the most influential American Catholics of the last century. He wrote essays and letters advocating peace, prayer and social justice, and left behind a classic account of his life that continues to be read around the world. That book, *The Seven Storey Mountain*, is a testament to conversion and the ability of the heart to change. And its author, Thomas Merton, remains a man close to my own heart – and close to many others as well.

Thousands have read *The Seven Storey Mountain* and marveled at the live it recounts. Merton liked jazz, cigarettes, beer and girls. He was born a Protestant and was briefly a communist. He caused a scandal in England – fathering a child out of wedlock – and returned to America in disgrace.

But God pursued him. While studying at Columbia, Merton stumbled on the poetry of Gerard Manley Hopkins and, through it, found the Catholic faith. Merton converted in 1939. Two years later, on the brink of a stellar literary career, he surrendered everything. At age 27, he entered a Trappist monastery, Our Lady of Gethsemani, in Kentucky. There he found his calling, as a contemplative and writer, and wrote a memoir often compared to Augustine’s *Confessions*.

After a world war, Merton’s story of the faith he found in solitude offered thousands of souls consolation and hope. With nuclear annihilation looming, life as a Trappist monk sounded seductive. Men flocked to Gethsemani, many with copies of *The Seven Storey Mountain* in their duffle bags. At one time, the cloister became so crowded, some men slept outdoors in tents.

Merton struggled with his celebrity. For several years he lived alone in a monastery hermitage. He eventually was permitted to travel. When he died, he was attending a conference with Buddhist monks.

Today, his grave is only one among dozens in the monastery cemetery. His Trappist name, "Father Louis," is affixed to a small white cross. But it is as Thomas Merton that he spoke to the world – and continues to speak to our own world, one that still faces anxiety and war. His words from a prayer he composed for peace seem more timely than ever:

"Help us to be masters of the weapons that threaten to master us. Help us to use our science for peace and plenty, not for war and destruction. Save us from the compulsion to follow our adversaries in all that we most hate, confirming them in their hatred and suspicion of us. Resolve our inner contradictions, which now grow beyond belief and beyond hearing ... Teach us wait and trust."

Amen.

The beginning of love is to let those
We love be perfectly themselves,
And not to twist them to fit our own
image. Otherwise we love only the
reflection of ourselves we find in
them.

– *Thomas Merton* –

13. září - Svatý otec chystá na listopad návštěvu Thajska a Japonska. Během týdenní cesty se hlavními tématy stanou jaderné odzbrojení a ochrana přírody, povzbuzení malých katolických komunit uvnitř převážně buddhistických a šintoistických zemí, ale i trest smrti nebo napjaté vztahy se sousedy. Cesta do Thajska se uskuteční 20.–23. listopadu v souvislosti s 350. výročím vzniku apoštolského misijního vikariátu v tehdejší Siamu, uvedl Vatican News. Motto návštěvy zní "Učedníci Krista – učedníci misionáři". Papež má v Thajsku dokonce sestřenicí Anu Rosu Sivoriovou, která tam přišla v roce 1966 jako misionářka.

15. září - byl blahořečen P. Richard Henkes. Beatifikace se konala v německém Limburku a přijeli na ni i poutníci z Česka či Polska. Richard Henkes působil od roku 1941 jako duchovní správce malé farnosti Strahovice na Hlučínsku. Bedlivě ho ale sledovalo gestapo. Na základě udání byl 8. dubna 1943 pro „pobuřování národa z kazatelny“ zatčen a 10. července poslán do koncentračního tábora Dachau. Tam se přihlásil jako dobrovolný ošetřovatel při epidemii tyfu a v únoru 1945 této nemoci podlehl.

22. září - Na žádost představeného české provincie jezuitů P. Petra Prádka byla zahájena diecézní fáze procesu blahořečení jezuitského kněze P. Adolfa Kajpra. Stalo se tak na závěr bohoslužby, kterou v jezuitském kostele sv. Ignáce v Praze celebroid kardinál Dominik Duka. Zároveň byly do sarkofágu, který připomíná věžeňskou mříž, kufr a truhlu, uloženy Kajprovovy ostatky. Datum pro oznámení začátku beatifikačního procesu nebylo zvoleno náhodně. Minulý týden uplynulo rovných 60 let od chvíle, kdy v komunistické věznicí ve slovenském Leopoldově Adolf Kajpr zemřel.

22. září - pětidesiatisíc lidí sa postavilo za právo na život každého človeka od počatia. Urobili tak na historicky treťom Národnom pochode za život, ktorý sa konal na Námestí Slobody v Bratislave. Nechýbali na ňom zahraniční hostia, napríklad pro-life aktivistka Obianuju Ekeocha z Nigérie či Sue Thayer zo Spojených štátov amerických, ktorá pracovala pre Planned Parenthood, ktorá je poskytovateľom potratov v USA a dnes sa zasadzuje za ochranu života.

26. - 28. září - uplynulo deset let od návštěvy papeže Benedikta XVI. v Česku. Výročí připomenulo v předvečer sobotní Národní svatováclavské pouti odhalení papežovy busty ve Staré Boleslavi a děkonná mše s doprovodným programem v Brně.

“Start by doing what is necessary, then what is possible,
and suddenly you are doing the impossible.”

St. Francis Of Assisi

Blahopřejeme k narozeninám

v **měsíci říjnu**: Stanislav Kotyza 1. října, Radka Petrová 6. října, Vít Fojtík 6. října, Marie Sedláčková 9. října, Milo Wartownik 9. října, Jarda Nehybka 13. října, Petr Wolf 24. října, Margaret Holubář 26. října, Věra Kutilová 27. října, Marie Jelínková jr. 30. října.

Děkujeme za podporu české misie a Zvonu

v **minulém období přispěli**: Pat a Ed Babor, Fred Jurena, Libuse Kral, Helen Otyпка, Helena Kocica.

úmysly mší svatých v říjnu 2019

datum	úmysl	dárce
1. října	Za zemřelou manželku Janu Planner	Jiří Planner
6. října	Za krajaňskou rodinu	
7. října	Za zomrelú Gábiku Tomanovú jej rodičov a starých rodičov	rodina Krupkova
8. října	Za zomrelú švagrinu a tetu Annu Dobrovodsku	rodina Krupkova
13. října	Za zemřelé rodiče	Elen Samek
19. října	Za zomrelú neter Janku Flamíkovu	rodina Krupkova
20. října	Za zemřelé rodiny Smrčkovy a Pavlicovy	Božena Smrčka
27. října	Za zemřelé rodiče Křenčíkovy	Peter Křenčík

ZVON vydává Czech Catholic Mission in NYC, Inc 110-06 Queens Blvd. Forest Hills, NY 11375 Tel: (718) 575 8959 - šeky na podporu pro časopis a misi: Czech Catholic Mission in NYC - na mše svaté: Rev. Antonín Kocurek - Krajaňské bohoslužby jsou každou neděli v 10.30 am v dolním kostele Panny Marie Karmelské 23-25 Newtown Ave, Astoria NY příležitost ke sv. zpovědi před i po mši svaté. Po bohoslužbách následuje společné pohoštění v Parish Hall - adresa českého kněze: Rev. Antonín Kocurek, 110-06 Queens Blvd., Forest Hills, NY 11375 Tel: (718) 575 8959 - E-mail: zvonnews@gmail.com web: www.zvon.info Slovenská mše sv. každou neděli v 10.15 u sv. Jana Nepomuckého na Manhattanu

(1st Ave a 66th St.) <http://www.luxnewyork.net>

P. JOSEF KOLÁŘEK SJ se narodil 1. září 1929. Po maturitě vstoupil do noviciátu k jezuitům. V roce 1950 byl internován a poté sloužil u PTP. V letech 1954–1968 pracoval jako pomocný dělník v brněnské Zbrojovce a tajně studoval teologii. Na kněze byl vysvěcen tajně 23. ledna 1968 Felixem M. Davídkem. V roce 1968 odešel do exilu a roku 1970 začal pracovat jako redaktor české sekce Vatikánského rozhlasu. V letech 1971–2001 byl jejím vedoucím. Část rozhovoru, který přinášíme, vznikl krátce před smrtí P. Josefa.

Můžete zavzpomínat na své dětství? --- V Bystrci, tehdy to byla vesnice u Brna, jsem prožil svoje mládí a chodil do školy. Od šesti nebo sedmi let jsem ministroval na Zámostí, což je za řekou Svratkou, do

kostela jsem tedy chodíval přes řeku. Jako student jsem se stal varhaníkem, takže jsem byl neustále spojen s kostelem. Moje povolání byl takový malý zázrak. Maminka jako pravověrná křesťanka byla přesvědčená, že první syn Stanislav, který se později stal doktorem, patří Bohu a měl se stát knězem. Jenomže když studoval, měl spoustu děvčat a pak se oženil, takže to dopadlo na mě. V mládí jsem byl dost vážně nemocný. Maminka to sice nezmiňovala, ale naznačila, že když mě Pán zachrání, tak mě Pánu dá. Já jsem o tom nevěděl, normálně jsem žil, ale zpětně – když jsem o tom přemýšlel – jsem si uvědomoval, že jsem kráčet ke svému povolání přímo, nebyly tam žádné problémy. Udělal jsem maturitu a hned jsem se hlásil do Tovaryšstva. --- *To už se psal rok 1948 a blížila se krutá padesátá léta.* --- Ano, maturoval jsem v červnu 1948 a už od února byli u nás komunisté u moci, ale to mi bylo tehdy lhotejné. Začal jsem noviciát a plánoval jsem, že do třiceti bych mohl být knězem. Ale pak začaly dramatické události. V noci z 13. na 14. dubna 1950 nás přepadli komunisté přímo v klášteře.

--- *Kde jste tehdy byl?* --- V noviciátu na Velehradě, bylo nás tam 33 noviců a asi 35 paterů. Ale protože tam bylo jezuitské gymnázium, byli tam i profesori a ti, kteří působili v pastoraci. Takže komunita čítala asi 70 jezuitů. A ještě té noci nás odvezli do Bohosudova. Zvon na velehradské bazilice ohlašoval 23.30 hodin, když nade mnou stál policajt se samopalem a probudil mě se slovy: „Holomku, vstávej.“ Viděl jsem, že těch policajtů je tam plno a je nutno vstát. Rychle jsme se oblékli, nahnali nás do jídelny a oznámili, že budeme zatčeni a odvezeni do centralizačního kláštera, což byly lágry pro kněze. A tak, jak jsme byli, nás naložili do autobusů a asi ve tři čtvrtě na jednu jsme vyjeli. Po cestě jsme ještě zabloudili. Ve všech byla maličká dušička: dívali jsme se, jestli jedeme na východ nebo na západ, protože pokud jedeme na východ – říkali jsme si – tak nás vezou na Sibiř.